

Monografia o ekologicznej encyklice papieża Franciszka

Pierwsza na polskim rynku wydawniczym monografia poświęcona encyklice *Laudato si'* papieża Franciszka ukazała się we wrześniu nakładem Akademii Ignatianum i Wydawnictwa WAM. Książka „Kościół i nauka w obliczu ekologicznych wyzwań. Źródła, inspiracje i konteksty encykliki *Laudato si'*” zawiera teksty 13 autorów, którzy przyglądają się papieskiemu dokumentowi z różnych perspektyw.

Publikacja powstała dzięki współpracy Instytutu Filozofii Akademii Ignatianum w Krakowie, Ruchu Ekologicznego św. Franciszka z Asyżu (REFA) oraz Franciszkańskiego Towarzystwa Naukowego. Jej redaktorzy - jezuita Jacek Poznański i franciszkanin Stanisław Jaromi - podkreślają we wprowadzeniu, że w „*Laudato si'*” papież dokonuje cennej i długo oczekiwanej aktualizacji społecznej nauki Kościoła. „W kontekście kryzysu ekologicznego proponuje m.in. przewartościowanie roli ekonomii, gospodarki i polityki tak, aby wyraźnie były nakierowane na służbę ludziom, współpracę narodów na rzecz pokoju i sprawiedliwego podziału dóbr, bardziej zdecydowaną troskę o stworzenie oraz obronę Matki Ziemi”.

Kościół i nauka

w obliczu ekologicznych wyzwań

Źródła, inspiracje
i konteksty encykliki
Laudato si'

Redakcja

Jacek Poznański SJ

Stanisław Jaromi OFMConv

Akademia Ignatianum w Krakowie
Wydawnictwo WAM

Pierwsza część książki zawiera teksty analizujące źródła i inspiracje encykliki. Kasper Kaproń – franciszkanin, który pracuje na uniwersytecie w Cochabamba w Boliwii, wskazuje na „południowoamerykańskie prażródła encykliki *Laudato si'*”. Jego zdaniem, ekologiczna wrażliwość papieża Franciszka wynika z jego pochodzenia z kontynentu, którego mieszkańcy żyją w bliskim związku z Matką Ziemią, nazywaną Pachamamą przez Indian Keczua.

Z kolei rektor Akademii Ignatianum, Józef Bremer, w artykule „Encyklika *Laudato si'* – ekologia integralna podstawowym elementem katolickiej nauki społecznej” zauważa, że traktowanie tego dokumentu wyłącznie jako encykliki ekologicznej byłoby niesprawiedliwe i nie uchwyciłoby jej zasadniczego przesłania, gdyż kwestie środowiska dla papieża są nieodłącznie związane z kwestiami etycznymi i społecznymi. Teresa Grabińska z Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych we Wrocławiu pisze o „bezpieczeństwie ekologicznym według *Laudato si'* w perspektywie nauczania Jana Pawła II”. Natomiast Krzysztof Leśniewski z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego zwraca uwagę na „inspirujący wpływ Patriarchy Bartłomieja I” na encyklikę. Pod kątem biblijnym dokumentowi przygląda się ks. Roman Batorski z Wyższego Seminarium Duchownego w Łowiczu, a z perspektywy teologii liturgii patrzy na encyklikę s. Adelajda Sielepin z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

„Obraz przyrody, w którym jest miejsce na dostrzeżenie jej wartości samej w sobie, owocuje nową odpowiedzialnością i solidarnością, skutecznym myśleniem ekologicznym, etyką ekologiczną i wreszcie próbą odbudowania sakralności przyrody. Jest to obraz postulowany również w nauczaniu Franciszka i jego ekoencyklice” – pisze przewodniczący REFA, Stanisław Jaromi, który podejmuje temat ekologii integralnej i franciszkańskiej. Natomiast drugi z redaktorów publikacji, Jacek Poznański z Akademii Ignatianum, zgłębia ignacjańskie i jezuickie tło encykliki papieża, który jest jezuitą od 1958 roku.

W drugiej części książki o kontekstach filozoficznych i naukowych piszą autorzy świeccy. W artykule „Cóż nam po naturze w XXI wieku?” uwagi o chrześcijańskiej teologii i filozofii natury kreśli Zbigniew Wróblewski z KUL. Anita Ganowicz-Bącznyk z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego bada „wątki ekoetyczne” w encyklice papieża Franciszka i pisze o nadziei oraz drogach wyjścia z kryzysu. „Nawrócenie ekologiczne: w stronę dialogu i humanizmu komunikacyjnego” to tekst Ewy Krawieckiej z Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Wiceprezes Polskiego Klubu Ekologicznego, Zbigniew M. Karaczun, w artykule „*Laudato si'* wobec ochrony klimatu” ocenia, że encyklika ma ogromną siłę oddziaływania zarówno na wierzących, jak i niewierzących. „Aby jednak mogła zmienić otaczający nas świat, musi być lepiej niż dotychczas upowszechniana, a jej przesłanie powinno znaleźć szersze odbicie w nauczaniu polskiego Kościoła” – podkreśla. Natomiast Kasper Jakubowski – architekt krajobrazu i sekretarz REFA, zajmuje się „ekologią miasta w perspektywie *Laudato si'*”. „Papież wskazuje na integralny, totalny wymiar ekologii we wzajemnej relacji człowiek-środowisko” – uważa.

Redaktorzy mają nadzieję, że publikacja „stanie się inspirującym punktem wyjścia do dyskusji ludzi nauki i Kościoła, teoretyków i praktyków, ekologów z uniwersytetów i aktywistów z różnych miejsc, toczących boje o kształt naszej Matki Ziemi”.

Agnieszka Gołębiowska

„Kościół i nauka w obliczu ekologicznych wyzwań. Źródła, inspiracje i konteksty encykliki *Laudato si'*”, red. Jacek Poznański SJ, Stanisław Jaromi OFMConv, Akademia Ignatianum w Krakowie i

Wydawnictwo WAM, Kraków 2016.